

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

12741000

BRNO 1980

P o z n á m k y :

- 1 Olomoucký vlastivědný ústav se ujal záchranného výzkumu proto, že archeologické oddělení přerovského muzea nebylo v té době obsazeno.
- 2 L. Hosaák, Dějiny Přerova v době předhusitské v: Dějiny města Přerova, I. díl, Přerov 1970, 139.
- 3 F. Zapletal, Přerov v minulosti, Ročenka městského muzea v Přerově I 1936, 44.

Spuren einer jungburgwallzeitlichen Siedlung in Přerov/Bez. Přerov/. Bei einer Rettungsgrabung auf dem Bauplatz der Fernheizleitung am nördlichen Ufer der Bečva wurde eine Kulturschicht und einige kleinere Gruben mit Keramik aus der frühen Phase der jüngeren Burgwallzeit festgestellt. Oberhalb der Kulturschicht waren an einer Stelle Skelettgräber, vermutlich mittelalterlichen Ursprunges. An einem anderen Orte wurden durch den Grabenaushub steinerne Grundmauern durchschnitten, die wahrscheinlich der Wüstung eines Anwesens oder Gehöftes mit Umfangsmauer und einem Turmbau in der Mitte angehörten. Die Fundsituation entspricht den schriftlichen Berichten, wonach am Nordufer der Bečva im 14. Jahrhundert eine Vorstadt war und an der gleichen Stelle wird zum Jahre 1376 ein Hof angeführt. Im 17. Jahrhundert existierte dort ein Gut, das nach den Besitzern Brabantsko benannt war, also ebenso wie die heutige Gasse heisst.

N Á L E Z M L A D O H R A D I Š T N Í K E R A M I K Y Z E S T A R É H O B R N A /okr. Brno - město /

Jana Čižmářová, Muzeum města Brna
/Obr.28/

V srpnu 1977 jsem prohlédla výkop kanalizace na Křížové ulici. Z jednoho místa ve vyhozené hlíně, která měla charakter zásyvu objektu, jsem získala soubor mladohradištní keramiky. Ve vlastním výkopu jsem však kromě středověkých a novověkých navážkových vrstev nezjistila žádné doklady starších objektů. Část keramiky lze datovat do 10. - 11. století, část do 12. století. Naleziště je v místě určeném na mapě 1 : 5 000 Brno 9 - 0 souřadnicemi 158 mm od Z s.č. a 140 mm od J s.č. Do míst nedaleko odtud se lokalizuje kostel sv. Prokopa, s jehož hřbitovem by mohly souviset i četné nálezy lidských kostí z vrstev průkopu.

Fund jungburgwallzeitlicher Keramik aus Staré Brno/Bez. Brno - město/. Beim Aushub für eine Kanalisation stellte man in dem herausgeworfenen Erdreich Keramik fest, die teilweise in das 10. - 11. Jahrhundert, teilweise in das 12. Jahrhundert eingereicht werden kann.

M L A D O H R A D I Š T N Í O B J E K T Z B Ř E C L A V I /okr. Břeclav/

Ě. Kordiovský, Břeclav

V nádvoří budovy ONV při kanalizaci elektrického vedení byl drenážní rýhou proříznut patrně sídlištní objekt. Rýha hluboká 75 cm nezasahovala až na dno objektu, který se ostře rýsoval ve žlutém písku. Jeho hnědě zbarvená výplň obsahovala úlomky keramiky a hrudky mazanice, jež se v jednom místě výrazně koncentrovaly. Podle sdělení stavebních dělníků byly v rýze zachyceny i lidské kosti, m. j. část lebky [?]. Z profilu i z vykopané hlíny byly získány střepy ze silnostěnné zásobnice s hraněným, vzhůru vytaženým okrajem, pod hrdlem zdebeným vstřícnými hrubšími vpichy čtyřmi zuby dřevěného rydla. Na výdutí pod vpichy byly mezi dvěma pásy široké vícenásobné vlnice vodorovné rýhy zhotovené stejným rydlem, tentokrát otřísťeným všemi šesti zuby. Okraj má reparační otvor. Materiál je silně nasycen tuhou, vnější povrch je hnědočerně engobován. Na vnitřní straně střepů jsou patrný zřetelné papírní linie vzniklé při vytáčení nádoby.

Nález je dalším dokladem osídlení předhradí břeclavského hradu v mladohradištním období v areálu dnešního náměstí.

Jungburgwallzeitliches Objekt in Břeclav/Bez. Břeclav/. Im Hofraum des Gebäudes des ONV in Břeclav wurde bei Erdarbeiten ein jungburgwallzeitliches Objekt erfasst, aus dessen Füllung einige Scherben von einem graphitierten Vorratsgefäß geborgen wurden.

Das Objekt befindet sich im Raume der Vorburg der Břetislaver Burg.

ZÁCHRANNÁ AKCE V ALBRECHTICÍCH

/okr. Karviná/

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno

Vlastivědný ústav v Českém Těšíně společně s expoziturou AÚ ČSAV v Opavě uskutečnil záchranný výzkum v poloze Dulský. Akce probíhala na základě sdruženého socialistického závazku obou kolektivů, uzavřeného na počest 60. výročí VŘSR.

Výzkumem byla odkryta jednokomorová pec, narušená roku 1976 při melioračních pracích. Na nálezu byla překvapivá zejména poloha objektu v dnešní inundaci říčky Stonávky cca 25 - 30 m od současného toku. Ta bezpečně dokládá, že objekt byl vybudován v době, kdy hladina řeky byla podstatně níže a nebezpečí povodní bylo minimální. Keramický materiál datuje objekt do 11. - 12. století.

Rettingsaktion in Albrechtice /Bez. Karviná/. Bei der Rettungsaktion des VÚ Český Těšín und der Expositur der AÚ ČSAV in Opava fand man einen Einkammerherd, der indas 11. - 12. Jahrhundert datiert werden kann.

MLADOHRADIŠTNÍ KOSTRY Z HODONÍNĀ

/okr. Hodonín/

Milan Šiloukal, Národní muzeum Praha

Při terénních úpravách na náměstí K. Gottwalda v Hodoníně bylo v červnu 1973 odkryto postupně 7 kostrových hrobů. Hroby tvořily jakési řady, většina z nich měla shodnou orientaci SZ - JV, ale jen jediný z nich, hrob č.2, obsahoval výbavu - šest drobných esovitých záušnic. Vedoucí záchranné akce Z. Klanica podle tohoto nálezu datuje hroby rámcově do 11. století /Z. Klanica, Mladohradištní pohřbívání v Hodoníně, Přehled výzkumů 1973, AÚ ČSAV Brno 1974,74/.

Hrob č.1 obsahoval silně poškozenou a postmortálně deformovanou lebku a zlomky horní poloviny postkraniálního skeletu muže, zemřelého ve věku mezi 40 a 50 lety. Mozkovna má mírně ubíhající čelo se silnými nadočnicovými oblouky a glabelou V. stupně, horní okraj očník je tlustý, bradavkové výběžky velké. Morfologie je zcela typická pro muže, takže stačí k bezpečnému určení pohlaví zemřelého i když z pánve se zachovaly pouze zlomky, na nichž je patrná jen absence sulcus praeauricularis. Pro určení stáří je směrodatný stav lebečních švů, které jsou na lamina interna plochých kostí už zcela obliterovány a částečně srostlé jsou i na vnější desce. V čelistech je 9 alveolů zaceleno po intravitální ztrátě zubů, zachovaná horní levostranná sedmička má kaz.

Hrob č.2 - zachovaly se zlomky lebky a silně poškozený postkraniální skelet dítěte, zemřelého ve věku asi 6 let. Z mozkovny jsou to jen šupitná týlní a přilehlé části obou temenní kostí, v lambdě je velká os apicis. V celku je zachována dolní čelist s mléčným chrupem, 1. trvalá stolička ještě nedosáhla oklusní úrovně dočasných stoliček.

Hrob č.3 - zlomky lebky i postkraniálního skeletu malého dítěte, zemřelého ve věku 9-měsíců.

Hrob č.4 - zlomky lebky a postkraniálního skeletu novorozence.

Hrob č.5 - z kostry dospělého člověka se zachovaly jen zlomky dolní čelisti a fragmenty postkraniálního skeletu, a to hlavně dolních končetin. Určení pohlaví ani přesnější určení stáří zemřelého není možné, podle nepatrně obroušených trvalých stoliček však nešlo o starého člověka. Výšku postavy je možno na základě zachované levé tibie odhadnout na 160 cm.

Hrob č.6 - zlomky lebky i postkraniálního skeletu dospělého člověka, podle silně obroušených trvalých zubů pravděpodobně už ne nejmladšího. Určení pohlaví zemřelého není možné.

Hrob č.7 - z kostry nedospělého člověka zachovaly pouze zlomky lebky i postkraniálního skeletu. Některé epifyzy dlouhých kostí ještě nejsou přirostlé, v trvalém chrupu nemají ještě 2. stoličky uzavřené kořenové hroty a zuby moudrosti odpovídají stupněm vývoje zhruba stáří 15 - 16 let.

Ze sedmi mladohradištních hrobů, které byly odkryty záchrannou akcí v Hodoníně, tedy obsahovaly tři pozůstatky dospělých osob, ve 4 byly uloženy kostry dětí; byly to pozůstatky novorozence, dítěte asi 9 měsíců starého, dítěte šestiletého a nedospělého člověka, zemřelého asi ve věku 15 - 16 let.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně , sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Malinková, A. Šik
Na titulním listě : Bronzová dýka z únětického pohřebiště v Mušově
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné